

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/159
KARAR NO : 2021/249
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: 4703 sayılı Kanun'un 5. maddesine aykırılık nedeniyle, aynı Kanun'un 11. maddesinin ikinci fıkrası ve 12. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca verilen idari yaptırım kararları ile idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : T.Tekstil Hüseyin T.

Vekili : Av. B.T.

Davalı : Ticaret Bakanlığı 1 Batı Marmara Gümrük ve Dı Ticaret Bölge Müdürlü ü

Vekili : Av. A.A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Ticaret Bakanlığı 1 Batı Marmara Gümrük ve Dı Ticaret Bölge Müdürlü ü Ticaret Denetmenleri ube Müdürlü ünün 20/07/2020 tarih ve 89976830-590 sayılı dari Yaptırım konulu ceza tebligatı ile, 19/07/2019 tarihinde gerçekleştirilen piyasa gözetimi ve denetimi sırasında, davacı irket tarafından üretilen/ithal edilen "T. Marka Kız Çocuk Bikini" isimli üründen alınan numunelerde yapılan test ve muayene raporlarının incelenmesi sonucunda, numunenin kimyasal özellikler yönüyle, standartta belirtilen temel gerekleri sa lamadı ı ve tüketicilerin sa lı na yönelik ciddi risk ta ıması sebebiyle güvenli olmadığı nın anlaşı ldı ından bahisle, 4703 sayılı Ürünlere li kin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'un 5. maddesine aykırılık nedeniyle, 12. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca davacı adına 26.910 TL idari para cezası verilmesine;

2. 4703 sayılı Kanun'un 11. maddesi uyarınca, bahsedilen ürünün ilgili firma tarafından piyasaya arzının durdurulması, toplatılması, mümkün ise ürünlerin teknik düzenlemeye uygun hale getirilmesi, mümkün de ilse bertaraf edilmesine karar verildi i davacıya bildirilmi tir.

3. Davacı vekili, idari para cezası ile idari yaptırım kararının iptali istemiyle adli yargı yerine ba vuruda bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

4. **Marmaraere lisi Sulh Ceza Hâkimli i 09/12/2020 tarihli ve D. No.2020/425 sayılı kararı** ile, itiraz eden hakkında düzenlenen idari para cezası ile birlikte söz konusu ürünün testine ili kin test ücretinin ödenmesi de bildirildi inden, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesine göre idari para cezası yanında idari yargının görev alanına giren idari kararın da verilmi olması nedeniyle ba vurunun çözümünün idari yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle ba vurunun görev nedeniyle reddine karar vermi , verilen karar itiraz edilmeden kesinle mi tir.

5. Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tir.

B. dari Yargıda

6. Tekirda 2. dare Mahkemesi 18/02/2021 tarihli ve E.2021/125 sayılı kararı ile, davaya konu idari yaptırım kararlarının 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden oldu u, 4703 sayılı Kanun'da idari para cezasına ve ilgili idari yaptırımlara itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i, bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildi i üzere, idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı nedeniyle, dava konusu idari yaptırım kararlarına kar ı açılan davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermi tir.

III. LG L HUKUK

7. 4703 sayılı Kanun'un 5. maddesinin üçüncü fıkrası öyledir:

“Üretici, piyasaya sadece güvenli ürünleri arz etmek zorundadır. Teknik düzenlemelere uygun ürünlerin güvenli oldu u kabul edilir. Teknik düzenlemenin bulunmadı ı hallerde, ürünün güvenli olup olmadı ı; ulusal veya uluslararası standartlara; bunların olmaması halinde ise söz konusu sektördeki iyi uygulama kodu veya bilim ve teknoloji düzeyi veya tüketicinin güvenli e ili kin makul beklentisi dikkate alınarak de erlendirilir.”

8. “Ceza hükümleri” ba lıklı 12. maddesinin birinci fıkrası (b) bendi öyledir:

“Bu Kanunun;

b) 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden üreticiler hakkında on dokuz bin Türk Lirasından iki yüz elli bin Türk Lirasına kadar..... idari para cezası uygulanır.”
...”

9. “Ürünün piyasaya arzının yasaklanması, toplatılması ve bertarafı” ba lıklı 11. maddesi öyledir:

“İlgili teknik düzenlemeye uygunlu u belgelenmi olsa dahi, bir ürünün güvenli olmadı na dair kesin belirtilerin bulunması halinde, bu ürünün piyasaya arzı, kontrol yapılıncaya kadar yetkili kurulu ça geçici olarak durdurulur.

Kontrol sonucunda ürünün güvenli olmadı ının tespit edilmesi halinde, masrafları üretici tarafından kar ılanmak üzere, yetkili kurulu ;

a) Ürünün piyasaya arzının yasaklanmasını,

b) Piyasaya arz edilmi olan ürünlerin piyasad an toplanmasını,

c) Ürünlerin, güvenli hale getirilmesinin imkânsız oldu u durumlarda, ta ıdıkları risklere göre kısmen ya da tamamen bertaraf edilmesini,

d) (De i ik: 18/6/2017-7033/69 md.) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen önlemler ve ürünün içerdi i riskler hakkındaki bilgilerin, üretici tarafından etkili olacak ekilde duyurulmasını, üretici tarafından yapılan duyuru veya duyuru ekli uygun bulunmaz veya yetersiz görülürse, ülke genelinde da ıtımı yapılan iki gazete ile ülke genelinde yayın yapan iki televizyon kanalında ilanı suretiyle risk altındaki ki ilere duyurulmasını,

Sa lar.

Risk altındaki ki ilerin yerel yayın yapan gazete ve televizyon kanalları vasıtasıyla bilgilendirilmesinin mümkün oldu u durumlarda, bu duyuru yerel basın ve yayın organları yoluyla, risk altındaki ki ilerin tespit edilebildi i durumlarda ise bu ki ilerin do rudan bilgilendirilmesi yoluyla yapılır.

(*Ek fıkra: 18/6/2017-7033/69 md.*) *kinici fıkrada yer alan hükmümler, yetkili kurulu tarafından 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtildi i ekilde hazırlanarak yürürlü e konulan teknik düzenlemede yer alan di er önlemlerin alınmasını engellemez.*

Bu madde kapsamında alınacak önlemler, gerekti inde Komisyona iletilir.”

10. 13. maddesinde, bu idarî para cezalarına kar ı, tebli tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilece i öngörölmü ken, 23/01/2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun'un 496. maddesi ile 13. madde, ”*Bu Kanunda yer alan idarî para cezaları, yetkili kurulu lar tarafından verilir*” ekinde de i tirilmi ; 5728 sayılı Kanun, 08/02/2008 tarihinde yürürlü e girmi tir.

11. 4703 sayılı Ürünler e li kin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'da idari para cezasına ve idari tedbirlere kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmemi tir.

12. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3.maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi öyledir:

“ (1) *Bu Kanunun;*

a) dari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.”

13. Anılan Kanun'un birinci maddesi öyledir:

“*Bu Kanunda; toplum düzenini, genel ahlâkı, genel sa lı ı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla;*

a) Kabahatlere ili kin genel ilkeler,

b) Kabahatler kar ılı nda uygulanabilecek olan idari yaptırımların türleri ve sonuçları,

c) Kabahatler dolayısıyla karar alma süreci,

d) dari yaptırımı ili kin kararlara kar ı kanun yolu,

e) dari yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ili kin esaslar,

Belirlenmi ve çe itli kabahatler tanımlanmı tir.”

14. Kanun'un ikinci kısmında yer alan 32 ila 43. maddelerinde, Türk Ceza Kanunu kapsamı dı nda kalan çe itli kabahatler sayılarak, bu eylemlere yaptırımlar öngörölmü tür.

15. Aynı Kanun'un 2. maddesinde, *kabahat* deyiminden, kanunun kar ılı nda idari yaptırım uygulanmasını öngördü ü haksızlı ın anla ılaca ı; “*Kanunilik lkesi*” ba lıklı 4. maddesinin birinci fıkrasında; “*Hangi fiillerin kabahat olu turdu u, kanunda açıkça tanımlanabilece i gibi; kanunun kapsam ve ko ulları bakımından belirledi i çerçeve hükmün içeri i, idarenin genel ve düzenleyici i lemleriyle de doldurulabilir.*” hükmü, ikinci fıkrasında da “*Kabahat kar ılı ı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebilir.*” hükmü yer almakta, böylece hangi fiillerin kabahat olu turdu unun kanunda açıkça tanımlanabilece i hususunun yanı sıra, idarenin de genel ve düzenleyici i lemleriyle tanımlama yapabilece inin belirtildi i, ayrıca i lenen bir kabahatin kar ılı ı olan yaptırımın türü, süresi, miktarının ancak kanun ile belirlenebilece inin de ifade edilmi oldu u; 16. maddesinde, kabahatler kar ılı nda uygulanacak olan idari yaptırımların *idarî para cezası ve idari tedbirlerden* ibaret bulundu u; *idarî tedbirlerin* de mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan di er tedbirler oldu u belirtilmi tir.

16. Kanun'un "Ba vuru yolu" ba lıklı 27. maddesinin birinci fıkrası öyledir:

" dari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin idari yaptırım kararına kar ı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on be gün içinde, sulh ceza mahkemesine ba vurulabilir. Bu süre içinde ba vurunun yapılmamı olması halinde idari yaptırım kararı kesinle ir."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

17. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

18. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

19. Dava, 4703 sayılı Kanun'un 5. maddesine aykırılık nedeniyle, aynı Kanun'un 11. maddesinin ikinci fıkrası ve 12. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca verilen idari yaptırım kararları ile idari para cezasının iptali istemiyle açılmı tır.

20. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı anla ılmaktadır.

21. Görev kuralları kamu düzenine ili kin oldu undan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak do mayaca ı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmi e de etkili olaca ı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

22. Davanın açıldı ı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldı ı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekece i; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de i ikli in yürürlü e girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanaca ına dair intikal hükümlerinin varlı ı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyece i açıktır.

23. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmı , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

24. İncelenen uyu mazlıkta, öngörülen idari para cezası ile diğer idari yaptırımların 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4703 sayılı Kanun'da idari para cezasına ve ilgili idari yaptırımlara itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtilenden, dava konusu idari yaptırım kararlarına, *idari para cezası ve diğer idari tedbirlere* karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Tekirdağ 2. derece Mahkemesince yapılan bap vurunun kabulü ile, Marmaraereğlisi Sulh Ceza Hâkimliği ince verilen 09/12/2020 tarihli ve D. No.2020/425 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDÜ ÜNA,

B. Tekirdağ 2. derece Mahkemesince yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile, Marmaraereğlisi Sulh Ceza Hâkimliği ince verilen 09/12/2020 tarihli ve D. No.2020/425 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde OY BİRLİKLE KESİMLER OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN